

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః
శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే అయోధ్యాకాండే

॥ షడ్వింశః సర్గః ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

॥ షడ్వింశః సర్గః ॥

శ్రీరామస్యాదాసీన్యం దృష్ట్వా సీతయా తం ప్రతి తత్కారణస్య జిజ్ఞాసనం
పితురాజ్ఞయా వనం గంతుమాత్మనో నిశ్చయం బ్రువతా శ్రీరామేణ
గృహేఽవస్థాతుం సీతాయా బోధనం

అభివాద్య తు కౌసల్యాం రామః సంప్రస్థితో వనం |
కృతస్వస్త్వయనో మాత్రా ధర్మిష్ఠే వర్తమి స్థితః || 2.26.1 ||

విరాజయన్ రాజసుతో రాజమార్గం నరైర్వృతం |
హృదయాన్యామమంధేవ జనస్య గుణవత్తయా || 2.26.2 ||

వైదేహీ చాపి తత్ సర్వం న శుశ్రావ తపస్వినీ |
తదేవ హృది తస్యాశ్చ యౌవరాజ్యాభిషేచనం || 2.26.3 ||

దేవకార్యం స్మ సా కృత్వా కృతజ్ఞా హృష్టచేతనా |
అభిజ్ఞా రాజధర్మాణాం రాజపుత్రీ ప్రతీక్షతి || 2.26.4 ||

ప్రవివేశాథ రామస్తు స్వవేశ్మ సువిభూషితం |
ప్రహృష్టజనసంపూర్ణం హ్రీయా కించిదవాఙ్ముఖః || 2.26.5 ||

అథ సీతా సముత్పత్య వేపమానా చ తం పతిం |
అపశ్యచ్ఛోకసంతప్తం చింతావ్యాకులితేంద్రియం || 2.26.6 ||

తాం దృష్ట్వా స హి ధర్మాత్మా న శశాక మనోగతం |
తం శోకం రాఘవః సోఢుం తతో వివృతతాం గతః || 2.26.7 ||

వివర్ణవదనం దృష్ట్వా తం ప్రస్విన్నమమర్షణం |
ఆహ దుఃఖాభిసంతప్తా కిమిదానీమిదం ప్రభో || 2.26.8 ||

అద్య బార్హస్పతః శ్రీమాన్ యుక్తః పుష్యేణ రాఘవ |
ప్రోచ్యతే బ్రాహ్మణైః ప్రాజ్ఞైః కేన త్వమసి దుర్మనాః || 2.26.9 ||

న తే శతశలాకేన జలఫేననిభేన చ |
ఆవృతం వదనం వల్లు చ్చత్రేణాభివిరాజతే || 2.26.10 ||

వ్యజనాభ్యాం చ ముఖ్యాభ్యాం శతపత్రనిభేక్షణం |
చంద్రహంసప్రకాశాభ్యాం వీజ్యతే న తవాననం || 2.26.11 ||

వాగ్మినో వందినశ్చాపి ప్రహృష్టాస్తావం నరర్షభ |
స్తువంతో నాద్య దృశ్యంతే మంగలైః సూతమాగధాః || 2.26.12 ||

న తే క్షౌద్రం చ దధి చ బ్రాహ్మణా వేదపారగాః |
మూర్ధ్ని మూర్ధాభిషిక్తస్య దదతి స్మ విధానతః || 2.26.13 ||

న త్వాం ప్రకృతయః సర్వాః శ్రేణీముఖ్యాశ్చ భూషితాః |
అనువ్రజితుమిచ్ఛంతి పౌరజానపదాస్తథా || 2.26.14 ||

చతుర్భిర్వేగసంపన్నైర్నయైః కాంచనభూషణైః |
ముఖ్యః పుష్పరథో యుక్తః కిం న గచ్ఛతి తేఽగ్రతః || 2.26.15 ||

న హస్తీ చాగ్రతః శ్రీమాన్ సర్వలక్షణపూజితః |
ప్రయాణే లక్ష్యతే వీర కృష్ణమేఘగిరిప్రభః || 2.26.16 ||

న చ కాంచనచిత్రం తే పశ్యామి ప్రియదర్శన |
భద్రాసనం పురస్కృత్య యాంతం వీర పురఃసరం || 2.26.17 ||

అభిషేకో యదా సజ్జః కిమిదానీమిదం తవ |
అపూర్వో ముఖవర్ణశ్చ న ప్రహర్షశ్చ లక్ష్యతే || 2.26.18 ||

ఇతీవ విలపంతీం తాం ప్రోవాచ రఘునందనః |
సీతే తత్ర భవాంస్తాతః ప్రవ్రాజయతి మాం వనం || 2.26.19 ||

కులే మహతి సంభూతే ధర్మజ్ఞే ధర్మచారిణి |
శృణు జానకి యేనేదం క్రమేణాద్యాగతం మమ || 2.26.20 ||

రాజ్ఞా సత్యప్రతిజ్ఞేన పిత్రా దశరథేన వై |
క్షేకేయ్యై మమ మాత్రే తు పురా దత్తౌ మహావరౌ || 2.26.21 ||

తయాద్య మమ సజ్జేఽస్మిన్నభిషేకే నృపోద్యతే |
ప్రచోదితః స సమయో ధర్మేణ ప్రతినిర్జితః || 2.26.22 ||

చతుర్దశ హి వర్షాణి వస్తవ్యం దండకే మయా |
పిత్రా మే భరతశ్చాపి యౌవరాజ్యే నియోజితః || 2.26.23 ||

సోఽహం త్వామాగతో ద్రష్టుం ప్రస్థితో విజనం వనం |
భరతస్య సమీపే తే నాహం కథ్యః కదాచన || 2.26.24 ||

ఋద్ధియుక్తా హి పురుషా న సహంతే పరస్తవం |
తస్మాన్న తే గుణాః కథ్యా భరతస్యాగ్రతో మమ || 2.26.25 ||

అహం తే నానువక్తవ్యో విశేషేణ కదాచన |
అనుకూలతయా శక్యం సమీపే తస్య వర్తితుం || 2.26.26 ||

తస్మై దత్తం నృపతినా యౌవరాజ్యం సనాతనం |
స ప్రసాద్యస్త్యయా సీతే నృపతిశ్చ విశేషతః || 2.26.27 ||

అహం చాపి ప్రతిజ్ఞాం తాం గురోః సమనుపాలయన్ |
వనమద్యైవ యాస్యామి స్థిరీభవ మనస్విని || 2.26.28 ||

యాతే చ మయి కల్యాణి వనం మునినిషేవితం |
వ్రతోపవాసపరయా భవితవ్యం త్వయానఘే || 2.26.29 ||

కల్యముత్థాయ దేవానాం కృత్వా పూజాం యథావిధి |
వందితవ్యో దశరథః పితా మమ జనేశ్వరః || 2.26.30 ||

మాతా చ మమ కౌసల్యా వృద్ధా సంతాపకర్కితా |
ధర్మమేవగ్రతః కృత్వా త్వత్తః సమ్మానమర్హతి || 2.26.31 ||

వందితవ్యాశ్చ తే నిత్యం యాః శేషా మమ మాతరః |
స్నేహప్రణయసంభోగైః సమా హి మమ మాతరః || 2.26.32 ||

భ్రాతృపుత్రసమౌ చాపి ద్రష్టవ్యౌ చ విశేషతః |
త్వయా భరతశత్రుఘ్నౌ ప్రాణైః ప్రియతరౌ మమ || 2.26.33 ||

విప్రియం చ న కర్తవ్యం భరతస్య కదాచన |
స హి రాజా చ వైదేహి దేశస్య చ కులస్య చ || 2.26.34 ||

ఆరాధితా హి శీలేన ప్రయత్నైశ్చోపసేవితాః |
రాజానః సంప్రసీదంతి ప్రకుప్యంతి విపర్యయే || 2.26.35 ||

ఔరస్యానపి పుత్రాన్ హి త్యజంత్యహితకారిణః |
సమర్థాన్ సంప్రగృహ్ణంతి జనానపి నరాధిపాః || 2.26.36 ||

సా త్వం వసేహ కల్యాణి రాజ్ఞః సమనువర్తినీ |
భరతస్య రతా ధర్మే సత్యవ్రతపరాయణా || 2.26.37 ||

అహం గమిష్యామి మహావనం ప్రియే
త్వయా హి వస్తవ్యమిహైవ భామిని |
యథా వ్యలీకం కురుషే న కస్యచిత్
తథా త్వయా కార్యమిదం వచో మమ || 2.26.38 ||

|| ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే
అయోధ్యాకాండే షడ్వింశః సర్గః ||